

Аннотация. Статья посвящена проблемам, связанным с разработкой методики внедрения интерактивных технологий в образовательный процесс. Раскрыты методические аспекты использования интерактивной доски на уроках физики в основной школе. С внедрением интерактивной доски меняются сама структура учебного процесса, форма подачи знания, и, что самое важное, меняется коммуникация между тем, кто учит, и обучаемым. Установлено, что интерактивную доску как элемент интерактивной технологии и средства продуктивного обучения можно использовать в течение всего урока, на отдельных его этапах и при организации различных форм работы со школьниками. Особенности организации продуктивного обучения по физике в основной школе с применением интерактивной доски (SMART Board) позволяют: анализировать учебную информацию, разнообразить порядок подачи материала, соотносить объем между теоретическим и практическим материалом, творчески подходить к усвоению учебного материала и поэтому сделать усвоения знаний более доступным; научиться формулировать собственное мнение, правильно ее выражать; доказывать свою точку зрения, аргументировать и дискутировать; развивать навыки проектной деятельности, самостоятельной работы, выполнение творческих работ.

Ключевые слова: физика; продуктивное обучение; интерактивная технология; интерактивная доска.

THE USE OF ELEMENTS OF INTERACTIVE TECHNOLOGY IN PRODUCTIVE EDUCATION OF PHYSICS

Mykolayko V. V.

Abstract. The article is devoted to the problems connected with the development of a methodology for the introduction of interactive technologies into the educational process. The methodical aspects of the use of the interactive whiteboard on the physics classes in the primary school are revealed. With the introduction of an interactive whiteboard, the very structure of the learning process, the form of knowledge, and, most importantly, the changing communication between those who teach and those who learn. It has been established that the interactive whiteboard as an element of interactive technology and a means of productive learning can be used throughout the lesson, at its individual stages and in organizing various forms of work with pupils. The peculiarities of organization of productive training in physics in the primary school using the interactive whiteboard (SMART Board) allow: to analyze the training information, to diversify the order of presentation of the material, to correlate the volume between the theoretical and practical material, to creatively approach the learning material acquisition, and thus to make the acquisition of knowledge more accessible; to learn to formulate own opinion, correctly to express it; find a common solution to the problem; develop skills of project activity, independent work, performance of creative works.

Key words: physics; productive training; interactive technology; interactive whiteboard

УДК 373.5.091.113:005.591.6

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Л.В. МІСЬКЕВИЧ, аспірант кафедри методики навчання

та управління навчальними закладами

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: luydmula14@gmail.com

Анотація. У статті модель формування готовності майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти до застосування інноваційних педагогічних технологій у професійній діяльності представлено у вигляді трьох взаємопов'язаних блоків:

концептуального, змістово-операційного та аналітичного. Концептуальний блок містить мету, методологічні підходи і принципи зазначеного процесу. Складовими елементами змістово-операційного блоку є зміст, методи, форми навчання та етапи формування готовності майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти до застосування ІПТ у професійній діяльності. Аналітичний блок представлений критеріями та рівнями сформованості готовності майбутніх керівників у зазначеному напрямі.

Ключові слова: модель, готовність, керівник закладу загальної середньої освіти, інноваційні педагогічні технології, професійна діяльність.

Актуальність (Introduction). Під впливом сучасного суспільного розвитку освітня система потребує добре підготовлених фахівців, які володіють необхідними професійними компетентностями, та готові до застосування інноваційних педагогічних технологій (ІПТ). Адже, зміни, які відбуваються в освітньому просторі постійно спонукають до пошуків нових та ефективних методів в управлінській діяльності керівників навчальних закладів. Через це актуальним є створення моделі формування готовності майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти до застосування ІПТ у професійній діяльності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій (Analysis of recent researches and publications). Питання розроблення моделі підготовки фахівців досліджували: В. Міхеєв [1], Н. Журавська, А. Савельєв [7], Н. Сас [9], О. Сакалюк [8], О. Ситніков [10], Ю. Тимцуник [11], Н. Черненко [13], та ін. Науковці розглядали питання професійної підготовки майбутніх керівників навчальних закладів до інноваційного управління; формування готовності менеджерів освіти до професійної діяльності в сучасних умовах; інноваційна модель діяльності керівника навчального закладу; підготовки майбутніх магістрів управління навчальними до маркетингової діяльності; підготовки майбутніх менеджерів освіти до управління ризиками у навчальних закладах; формування фахівця з вищою освітою на сучасному етапі.

Однак, в працях науковців не досліджувалося питання вдосконалення процесу підготовки майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти до застосування ІПТ у професійній діяльності шляхом розроблення обґрунтованої моделі.

Мета (Purpose): розроблення моделі формування готовності майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти до застосування ІПТ у професійній діяльності.

Результати (Results). З метою дослідження зазначеного нами питання нам необхідно розглянути сутність понять «модель», та яке вона має значення в педагогіці. Так, дослідниця С. Хаджирадева розглядає сутність поняття «модель» як систему уявлень про об'єкт-оригінал, яка склалася на основі існуючого наукового знання [122, с. 217]. На думку Н. Черненко «модель» - це схематичне відтворення об'єкта дослідження, що відображає мету, структуру, принципи організації, параметри функціонування об'єкта як системи [133]. В українському педагогічному словнику термін «модель» розглядається як уявний чи умовне зображення, опис, схема чи образ якого-небудь об'єкта, процесу або явища, що використовується як його «представник» [2]. В Енциклопедії освіти визначення «модель» трактується як уявна або матеріально-реалізована система, що відображає чи відтворює об'єкт дослідження, і здатна змінювати його так, що її вивчення дає нову інформацію стосовно цього об'єкта [4, с. 516].

Враховуючи актуальність досліджуваного нами питання, виникає викликана сучасними суспільними змінами необхідність розроблення моделі формування готовності майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти до застосування ІПТ у професійній діяльності. Оскільки модель є засобом організації процесу підготовки майбутніх керівників у зазначеному напрямку, та врахування при цьому необхідних складових цього процесу.

До складу розробленої нами моделі формування готовності майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти до застосування ІПТ у професійній діяльності входять такі блоки: концептуальний, змістово-операційний та аналітичний (рис. 1). Зазначені блоки взаємопов'язані один з одним і забезпечують цілісність та поетапність досліджуваного нами процесу.

Концептуальний блок визначає мету нашої моделі - формування готовності майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти до застосування ІПТ у професійній

діяльності; *методологічні підходи* (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) та *принципи* (науковості, системності і послідовності, розвиваючого навчання, практичної спрямованості).

В залежності до поставленої мети, результатом нашої моделі є сформованість готовності майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти до застосування ІПТ у професійній діяльності, завдяки чому буде реалізовуватись ефективне здійснення посадових обов'язків фахівців.

Розглянемо узагальнено сутність методологічних підходів. Так, *особистісно-орієнтований підхід* представляє собою методологічну орієнтацію, яка базується на системі взаємопов'язаних понять, ідей та способів дій, підтримує і забезпечує процеси самопізнання, самовдосконалення та самореалізації студентів, як майбутніх фахівців [155].

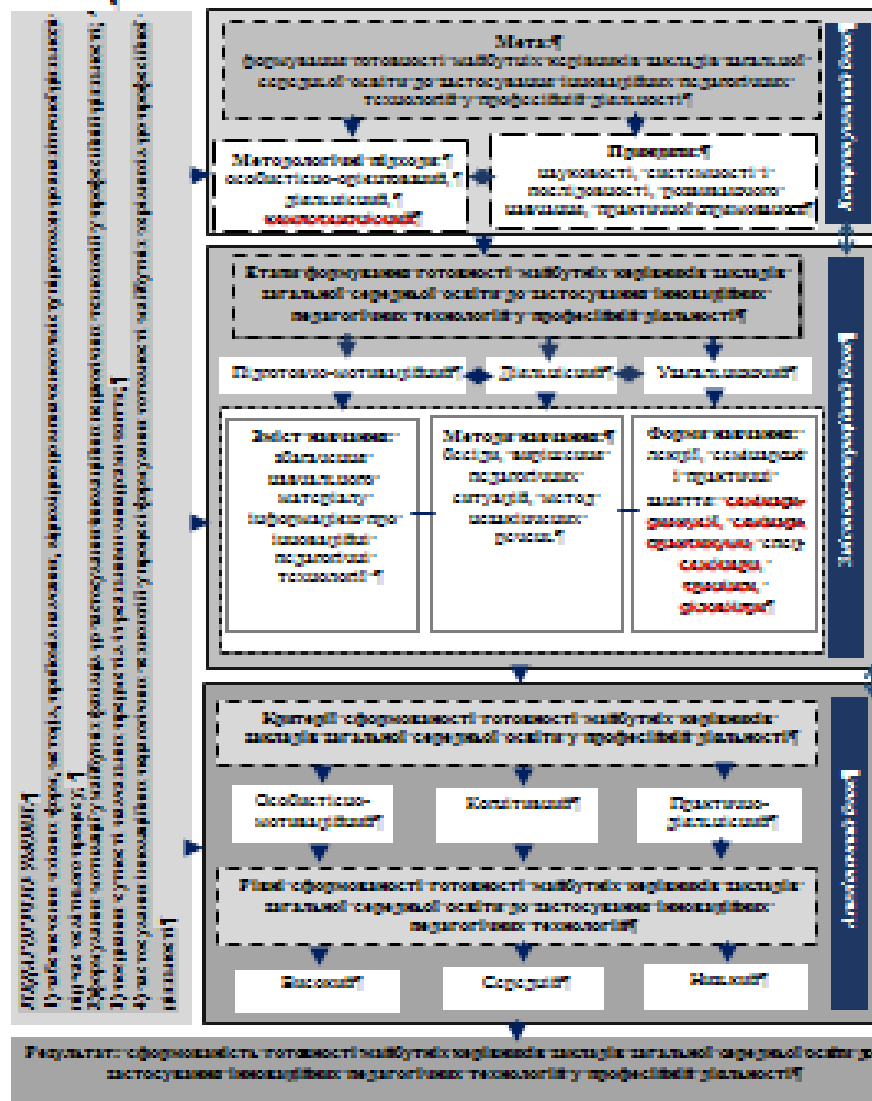

Рис. 1. Модель формування готовності майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти до застосування ІПТ у професійній діяльності

Діяльнісний підхід базується на зосередженні освітнього процесу на особистість студента та потребує врахування індивідуальних його особливостей [6].

Компетентнісний підхід розглядається в педагогічній науці як такий, що базується на особистості студентів, він може бути реалізований та перевірений лише в процесі дії конкретною людиною [3].

Змістово-операційний блок визначає етапи формування готовності майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти до застосування ІПТ у професійній діяльності (підготовчо-мотиваційний, діяльнісний, узагальнюючий); **зміст** (збагачення навчального

матеріалу інформацією про інноваційні педагогічні технології), *методи* (бесіди, вирішення педагогічних ситуацій, метод незакінчених речень) та *форми навчання* (лекції, семінарські і практичні заняття, семінари-дискусії, семінари-практикуми, спецсемінари, тренінги, ділові ігри) [6].

Ефективність розробленої нами моделі значною мірою залежить від визначених *педагогічних умов* формування готовності майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти до застосування ІПТ у професійній діяльності:

- забезпечення якісних форм, методів, прийомів навчання відповідно до визначеного змісту підготовки до аналітичної діяльності під час освітнього процесу;
- формування мотивації у майбутніх фахівців до застосування інноваційних педагогічних технологій у професійній діяльності;
- поєднання сутності навчальних предметів із реальними випадками життя;
- застосування ІПД у процесі формування готовності майбутніх керівників до професійної діяльності.

Складовими елементами **аналітичного блоку** виступають *критерії* (особистісно-мотиваційний, когнітивний, практично-діяльнісний) та *рівні* (високий, середній, низький) сформованості готовності майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти до застосування ІПТ у професійній діяльності.

Висновки і перспективи (Discussion). Розроблена нами модель зазначеного процесу є так званою схемою, яка показує основні аспекти підготовки студентів, майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти та формування їхньої готовності до застосування ІПТ у професійній діяльності. Вона сприяє реалізації поставленої мети дослідно-експериментальної роботи наукового дослідження.

Перспективи подальшого дослідження означеного питання вбачаємо в реалізації моделі формування готовності майбутніх керівників закладів загальної середньої освіти до застосування ІПТ у професійній діяльності в освітній процес закладів вищої освіти України.

Список використаних джерел

1. Михеев В.И. Моделирование и методы теории измерений в педагогике [Текст] М.: Эдиториал УРСС, 2010. 224 с.
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. К. : Либідь, 1977. 376 с.
3. Гулай О. І. Компетентнісний підхід як основа нової парадигми освіти // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України, 2009, Вип. 2. С. 41-51.
4. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
5. Журавська Н.С. Теорія і методика професійного навчання. Ніжин: ПП Лисенко, 2011. 248 с.
6. Пасічник О. О. Діяльнісний підхід – сутність та особливості реалізації у процесі навчання студентів ВНЗ [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://www.cuspu.edu.ua/images/conf-2017-04/s6/6-%D0%9F%D0%B0%D1%81%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf.
7. Савельєв А.Я. Модель формування фахівця з вищою освітою на сучасному етапі / А. Я. Савельєв, [та ін.]. К.: НІІВО, 2005. 72 с.
8. Сакалюк О. О. Модель формування готовності менеджерів освіти до професійної діяльності в сучасних умовах // Науково-практичний журнал «Наука і освіта». 2016. Вип. 6. С.107-111.
9. Сас Н. М. Модель професійної підготовки майбутніх керівників навчальних закладів до інноваційного управління [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/7919/1/Sas.pdf>.
10. Ситніков О. П. Інноваційна модель діяльності керівника навчального закладу // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць «Педагогічні науки» / НАПН України, Ун-т менеджменту освіти.–2016. - 16(29). – С.134-145.

11. Тимцуник Ю. М. Модель підготовки майбутніх магістрів управління навчальними закладами до маркетингової діяльності // Збірник наукових праць «Педагогічні науки». – 2016. Вип. LXIX. Том. 2.
12. Хаджирадева С. К. Підготовка державних службовців до професійномовленнєвої комунікації : концептуальні засади й стратегія модернізації технологій: дис. ... д-ра наук з держ. управління : 25.00.03. К., 2006. 423 с.
13. Черненко, Н. М. Концептуальна модель підготовки майбутніх менеджерів освіти до управління ризиками у навчальних закладах // Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія», 2016. Вип. 52.
14. Шапран Ю. П. Педагогічне моделювання у процесі формування професійної компетентності майбутнього вчителя біології // Періодичне видання «Рідна школа», 2012, Вип.12. С. 39-43.
15. Шишкін Г. О. Особистісно-орієнтоване навчання майбутніх учителів технологій / Г. О. Шишкін // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013, Вип. 40. С. 292-297.

References

1. Miheev V. I. Modelirovanie i metody teorii izmerenii v pedagogike [Modeling and methods of measuring theory in pedagogy] / V. I. Miheev. – M.: Edytoria IURSR, 2010. – 224 s.
2. Goncharenko S. U. Ukrains'kyi pedagogichnyi slovnyk [Ukrainian pedagogical vocabulary] / S. U. Goncharenko. – K.: Lybid', 1977. – 376 s.
3. Gulai O. I. Kompetentnisnyi pidhid yak osnova novoyi paradygmy osvity [Competency approach as the basic of a new education paradigm] / O. I. Gylai // Visnyk Natsional'noi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy, 2009, Vyp. 2. S. 41-51.
4. Entsyklopediia osvity [Encyclopedia of education] / Akad. ped. nauk Ukrainy; golovnyi red. V. G. Kremen'. – K.: Iurinkom Inter, 2008. – 1040 s.
5. Zhuravskaya N. S. Teotriia i metodyka profesiinogo navchannia [Theory and methodology of professional education]. - Nizhyn: PE Lysenko, 2011. - 248 p.
6. Pasichnyk O. O. Diial'nisnyi pidhid – sutnist' ta osoblyvosti realizatsii u protsesi navchannia studentiv VNZ [Activity approach – the essence and peculiarities of realization in the process of students' learning at HEI] [Elektronnyi resurs]: <https://www.cuspu.edu.ua/images/conf-2017-04/s6/6-%D0%9F%D0%B0%D1%81%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf>.
7. Savel'ev A. Ia. Model' formuvannia fahivtsia z vyshchoiu osvitoiu na suchasnomu etapi [Model of formation of a specialist with higher education at the present stage] / A. Ia. Savel'ev – K.: NIIBO, 2005. – 72 s.
8. Sakaliuk O. O. Model formuvannia gotovnosti menedzheriv osvity do profesiinoi diial'nosti v suchasnykh umovakh [Model of formation of readiness of the future managers of education to professional activities at contemporary conditions] / O. O. Sakaliuk // Naukovo-praktychnyi zhurnal "Nauka i osvita". – 2016. Vyp. 6. – S. 107-111.
9. Sas N. M. Model' profesiinoi pidgotovky maibutnih kerivnykiv navchal'nykh zakladiv do innovatsiinogo upravlinnia [Model of professional preparedness of the future managers of educational establishments to innovative management] [Elektronnyi resurs] / Rezhym dostupu: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/7919/1/Sas.pdf>.
10. Sytnikov O. P. Innovatsiina model' diial'nosti kerivnyka navchal'nogo zakladu [Innovative model of activities of educational establishments] / O. P. Sytnikov // Visnyk pisliadyplomnoi osvity: zb. nauk. prats' "Pedagogichni nauky" / NAPN Ukrainy, Un-t menedzhmentu osvity. – 2016. - 16(29). – S.134-145.
11. Tymtsunyk Iu. M. Model' pidgotovky maibutnih magistriv upravlinnia navchal'nymy zakladamy do marketyngovoi diial'nosti [Model of preparedness of the future masters of management of educational establishments to marketing activities] / Iu. M. Tymtsunyk // Zbirnyk naukovykh prats' "Pedagogichni nauky". – 2016. – Vyp. LXIX. -Tom. 2.
12. Hadzhyradieva S. K. Pidgotovka derzhavnykh sluzhbovtiv do profesiinomovlennievoi komunikatsii :kontseptual'ni zasady i strategiiia modernizatsii tehnologii [Preparedness of civil servants for professional communication: conteptual foundations and technology modernization

strategy] : dys. ... d-ranaukzderzh. upravlinnia : 25.00.03 / S. K. Hadzhyradieva. – K., 2006. – 423 S.

13. Chernenko N. M. Kontseptual'na model' pidgotovky maibuthih menedzheriv osvity do upravlinnia ryzykamy u navchal'nyh zakladah [Conceptual model of preparedness of the future managers of education to risk management at educational establishments] / N. M. Chernenko // Zbirnyk naukovykh prats' "Pedagogic at a psykologiiia". - 2016. –Vyp. 52.

14. Shapran Iu. P. Pedagogichne modeliyvannia u protsesi formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutn'ojgo vchytelia biologii [Pedagogical modeling at the process of the formation of professional competence of the future teacher of biology] / Iu. P. Shapran // Periodychnye vydannia "Ridna shkola", 2012, Vyp.12. S. 39-43.

15. Shyshkin G. O. Osobystisno-orientovane navchannia maibutnih uchyteliv tehnologii [Person-oriented training of future technology teachers] / G. O. Shyshkin // Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova, 2013, Vyp. 40.S. 292-297.

МОДЕЛЬ ФОРМИРОВАНИЯ ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ РУКОВОДИТЕЛЕЙ УЧРЕЖДЕНИЙ ОБЩЕГО СРЕДНЕГО ОБРАЗОВАНИЯ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ИННОВАЦИОННЫХ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Л. В. Миськевич

Аннотация. В статье модель формирования готовности будущих руководителей учреждений общего среднего образования к использованию инновационных педагогических технологий в профессиональной деятельности представлено в виде троих взаимосвязанных блоков: концептуального, содержательно-операционного и аналитического. Концептуальный блок содержит цель, методологические подходы и принципы обозначенного процесса. Составляющими элементами содержательно-операционного блока есть содержание, методы, формы обучения и этапы формирования готовности будущих руководителей учреждений общего среднего образования к использованию ИПТ в профессиональной деятельности. Аналитический блок представлен критериями и уровнями сформированности готовности будущих руководителей в указанном направлении.

Ключевые слова: модель, готовность, руководитель учреждения общего среднего образования, инновационные педагогические технологии, профессиональная деятельность.

MODEL FORMING OF THE FUTURE MANAGERS OF GENERAL EDUCATION ESTABLISHMENTS TO USE INNOVATIVE PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES AT PROFESSIONAL ACTIVITIES.

L.V. Miskevych

Abstract. Model of the formation of readiness of future managers of general educational establishments to use innovative pedagogical technologies in professional activities is presented in the form of three interconnected blocks: conceptual, content-operational and analytical in this article. The conceptual block contains the purpose, methodological approaches and the principles of the specified process. The constituent elements of content-operation block are the content, methods, forms of training and stages of the formation of readiness of future managers of general educational establishments to use IPT in professional activities. The analytical block is presented by the criteria and levels of the formation of readiness of future managers in the indicated direction.

Key words: model, preparedness, manager of secondary school, innovative pedagogical technologies, professional activities.